

UCHWAŁA Nr 510 RADY MINISTRÓW

z dnia 20 grudnia 1958 r.

w sprawie organizacji państwowego przemysłu terenowego.

W celu dostosowania organizacji i form nadzoru nad przemysłem terenowym do aktualnego stanu tego przemysłu Rada Ministrów uchwala, co następuje:

Rozdział I.

Przedsiębiorstwa.

§ 1. 1. Przedsiębiorstwa przemysłu terenowego, zależnie od ich znaczenia dla danego terenu i perspektyw rozwojowych, powinny być podporządkowane prezydium powiatowej lub wojewódzkiej rady narodowej.

2. Przedsiębiorstwa świadczące usługi lub produkujące artykuły na potrzeby ludności miasta nie stanowiącego powiatu lub gromady (osiedla) powinny być podporządkowane prezydium miejskiej lub gromadzkiej (osiedlowej) rady narodowej.

3. Przedsiębiorstwa posiadające znaczenie gospodarcze dla terenu całego województwa lub szersze, ze względu na swą wielkość lub rodzaj produkcji, powinny być organizowane jako przedsiębiorstwa podporządkowane prezydium wojewódzkiej rady narodowej. W skład przedsiębiorstw wojewódzkich mogą wchodzić również zakłady o znaczeniu miejscowym, jeśli to jest celowe ze względów ekonomiczno-organizacyjnych.

4. Ilekroć w uchwale jest mowa o:

- 1) prezydiach wojewódzkich rad narodowych — należy przez to rozumieć również prezydium rad narodowych miast wyłączonych z województw,
- 2) prezydiach powiatowych rad narodowych — należy przez to rozumieć również prezydium rad narodowych miast stanowiących powiaty,
- 3) zjednoczeniu — należy przez to rozumieć wojewódzkie zjednoczenie przedsiębiorstw przemysłu terenowego,

4) przedsiębiorstwie — należy przez to rozumieć przedsiębiorstwo państwowego przemysłu terenowego.

§ 2. 1. Przedsiębiorstwo może być organizowane jako przedsiębiorstwo jednozakładowe lub wielozakładowe.

2. Zakłady wchodzące w skład przedsiębiorstwa wielozakładowego powinny działać na podstawie zasad wewnętrznego rozrachunku gospodarczego.

§ 3. Wielozakładowe przedsiębiorstwo przemysłu terenowego powinno obejmować w zasadzie zakłady tej samej branży lub pokrewnych, zlokalizowane w pobliżu. Niewielka liczba zakładów lub ich niewielkie rozmiary mogą uzasadniać połączenie zakładów różnych branż w ramach przedsiębiorstwa wielobranżowego.

§ 4. 1. Zobowiązuje się Komitet Drobnej Wytwórczości do wydania w terminie do dnia 31 marca 1959 r. wytycznych określających:

- 1) szczegółowe zasady tworzenia przedsiębiorstw wojewódzkich,
- 2) zasady podporządkowania zakładów miejskim, gromadzkim lub osiedlowym radom narodowym oraz prowadzenia ich przez prezydium tych rad,
- 3) kryteria obowiązujące przy tworzeniu przedsiębiorstw jednozakładowych i wielozakładowych oraz warunki tworzenia przedsiębiorstw wielobranżowych.

2. Zobowiązuje się prezydium wojewódzkich rad narodowych do przeanalizowania w terminie do dnia 30 września 1959 r. stanu organizacyjnego przedsiębiorstw państwowego przemysłu terenowego na terenie województwa i ustalenia w porozumieniu z prezydiami właściwych rad narodowych, które przedsiębiorstwa i zakłady mają być podporządkowane radom narodowym poszczególnych stopni, z uwzględnieniem przepisów §§ 1 — 3 oraz wytycznych wskazanych w ust. 1.

Rozdział 2.

Zjednoczenia.

§ 5. 1. Upoważnia się prezydium wojewódzkich rad narodowych do tworzenia zjednoczeń przedsiębiorstw państwowego przemysłu terenowego. Uchwała o utworzeniu zjednoczenia określa, jakie przedsiębiorstwa należeć będą do zjednoczenia.

2. Zjednoczenia mogą być tworzone, zależnie od stanu ilościowego przedsiębiorstw w poszczególnych branżach, jako:

- 1) zjednoczenia wielobranżowe, obejmujące przedsiębiorstwa różnych branż,
- 2) zjednoczenia branżowe w razie istnienia większej liczby przedsiębiorstw tej samej branży.

3. Zjednoczenie branżowe ma obowiązek udzielania pomocy technicznej zakładom danej branży, położonym na terenie województwa, a wchodzącym w skład przedsiębiorstw wielobranżowych.

4. Jeżeli nie ma warunków do utworzenia zjednoczenia branżowego, powinno być utworzone przedsiębiorstwo wielozakładowe jednobranżowe, podległe prezydium wojewódzkiej rady narodowej. Przedsiębiorstwu takiemu prezydium wojewódzkiej rady narodowej może przyznać niektóre uprawnienia zjednoczenia.

§ 6. 1. Celem zjednoczenia jest:

- 1) zapewnienie właściwych kierunków rozwoju przemysłu terenowego zgodnie z terenowymi planami gospodarczymi i uchwałami prezydium wojewódzkiej rady narodowej oraz ogólna koordynacja działalności przedsiębiorstw objętych zjednoczeniem,
- 2) reprezentowanie interesów przedsiębiorstw oraz udzielanie im pomocy technicznej i organizacyjnej,
- 3) nadzór i kontrola przedsiębiorstw wojewódzkich zgrupowanych w zjednoczeniu w zakresie wskazanym w § 7 oraz przedsiębiorstw powiatowych w zakresie wskazanym w § 8.

2. Działalność zjednoczenia nie może ograniczać samodzielności przedsiębiorstw, wynikającej z obowiązujących przepisów.

§ 7. W stosunku do przedsiębiorstw wojewódzkich w ramach ogólnych przepisów prawnych zjednoczenie:

- 1) ustala zadania i wytyczne do planów przedsiębiorstw wynikające z wojewódzkiego planu gospodarczego, budżetu oraz uchwał prezydium wojewódzkiej rady narodowej oraz kontroluje ich wykonanie,
- 2) sporządza plany zbiorcze i sprawozdania z działalności przedsiębiorstw,
- 3) występuje z wnioskami i wydaje opinie w sprawach tworzenia, łączenia i likwidacji przedsiębiorstw oraz przekazywania i przejmowania zakładów, nieruchomości i innych obiektów majątkowych,
- 4) powołuje i odwołuje dyrektorów przedsiębiorstw, ich zastępców i głównych księgowych, ustala ich wynagrodzenie w ramach obowiązujących przepisów, zatwierdza premie i przyznaje nagrody,
- 5) opracowuje zbiorcze plany inwestycji scentralizowanych, zatwierdza założenia, projekty wstępne i zbiorcze zestawienia kosztów tych inwestycji, z wyjątkiem obiektów zastrzeżonych do decyzji prezydium wojewódzkiej rady narodowej; sprawuje ogólny nadzór nad inwestycjami zdecentralizowanymi,
- 6) ustala bilanse i rozdzielniki materiałów, maszyn, urządzeń i środków transportowych centralnie rozdzielanych i importowanych,
- 7) dokonuje kompleksowych rewizji, powołuje komisje rewizyjne, przyjmuje bilanse, ustala podział zysku oraz zaliczkowe i roczne odpisy na fundusze celowe zgodnie

z obowiązującymi przepisami, opracowuje zbiorcze sprawozdania finansowe.

§ 8. W stosunku do przedsiębiorstw powiatowych, w ramach ogólnych przepisów prawnych, zjednoczenie:

- 1) występuje z wnioskami o ustalenie zadań i wytycznych planowych,
- 2) sporządza zbiorcze plany i sprawozdania, analizuje wykonanie planów oraz występuje z odpowiednimi wnioskami do prezydium powiatowych rad narodowych,
- 3) występuje z wnioskami i wydaje opinie w sprawach tworzenia, łączenia i likwidacji przedsiębiorstw oraz przekazywania i przejmowania zakładów oraz nieruchomości,
- 4) występuje z wnioskami lub wydaje opinie w sprawach powoływania dyrektora przedsiębiorstwa, jego zastępców i głównych księgowych, ustalenia ich wynagrodzenia i przyznania nagród lub premii,
- 5) opiniuje na zlecenie prezydium powiatowej rady narodowej projekty założeń inwestycyjnych, projekty wstępne i zbiorcze zestawienia kosztów,
- 6) opiniuje projekty rozdzielników materiałów, maszyn, urządzeń i środków transportowych centralnie rozdzielanych na zlecenie prezydium wojewódzkiej rady narodowej,
- 7) przeprowadza na zlecenie prezydium powiatowej rady narodowej okresowe rewizje przedsiębiorstw powiatowych, występuje z wnioskami porewizyjnymi, z wnioskami w sprawie powołania komisji rewizyjnych, wydaje opinie w sprawach związanych z zatwierdzeniem bilansu i podziałem zysku,
- 8) wykonuje inne czynności na zlecenie prezydium powiatowej rady narodowej związane z nadzorem nad podległymi danej radzie przedsiębiorstwami.

§ 9. 1. W stosunku do przedsiębiorstw wojewódzkich i powiatowych w ramach ogólnych przepisów prawnych zjednoczenie:

- 1) ustala kierunki rozwoju i wytyczne do planów wieloletnich, współdziała z przedsiębiorstwami przy ich opracowaniu,
- 2) ustala wytyczne w zakresie organizacji wewnętrznej przedsiębiorstw,
- 3) zatwierdza szczegółowe regulaminy premiowania dla pracowników umysłowych oraz ramowe lub szczegółowe regulaminy premiowania dla poszczególnych grup robotników lub rodzajów robót; uzupełnia w razie potrzeby taryfikatory płac i kontroluje przestrzeganie norm pracy,
- 4) kontroluje gospodarkę funduszem płac,
- 5) bada strukturę zatrudnienia, czuwa nad przestrzeganiem obowiązujących wytycznych w tym zakresie,
- 6) rozpowszechnia przodujące osiągnięcia w dziedzinie postępu technicznego, organizuje pomoc w tej dziedzinie, koordynuje prace normalizacyjne i kontroluje przestrzeganie norm technicznych, inicjuje i koordynuje zamierzenia konstrukcyjne, budowę prototypów i dysponuje scentralizowanymi funduszami na te cele, nadzoruje jakość produkcji,
- 7) wydaje wytyczne i zalecenia co do zakresu specjalizacji i programów produkcyjnych,
- 8) nadzoruje stan bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 9) współdziała w ustalaniu wojewódzkiego planu obrotu towarowego z właściwymi organami prezydium wojewódzkiej rady narodowej,
- 10) udziela pomocy przedsiębiorstwom w dziedzinie zbytu wyrobów przez wskazywanie kierunku zbytu, organizowanie wystaw i targów, organizowanie akcji reklamowych i propagandowych itp.,
- 11) koordynuje poczynania przedsiębiorstw w dziedzinie eksportu, nadzoruje produkcję eksportową i udziela pomocy w zakresie wykonania umów eksportowych,

- 12) ustala metody normowania środków obrotowych,
- 13) opiniuje wnioski przedsiębiorstw w sprawie przyznania środków na wyrównanie różnic cen artykułów planowo-deficytowych,
- 14) analizuje kształtowanie się cen w przedsiębiorstwach i reprezentuje przemysł terenowy w wojewódzkich komisjach cen,
- 15) organizuje szkolenie zawodowe oraz prowadzi wspólne urzędzenia socjalne.

2. Zjednoczenie obowiązane jest do ścisłej współpracy z prezydiami powiatowych rad narodowych, a w szczególności do uzgadniania z nimi wytycznych i zaleceń wydawanych przedsiębiorstwom powiatowym.

3. Zjednoczenie może prowadzić własne bazy zaopatrzenia, biura konstrukcyjne, laboratoria i inne jednostki pomocnicze dla potrzeb przedsiębiorstw objętych zakresem działania zjednoczenia.

§ 10. Zjednoczeniu przysługuje prawo dystrybucji części zysku, pozostającego w dyspozycji przedsiębiorstw w zakresie ustalonym odrębnymi przepisami.

§ 11. Przy wykonaniu swych zadań zjednoczenie może korzystać z pomocy techniczno-organizacyjnej branżowych zjednoczeń państwowego przemysłu kluczowego, a zwłaszcza w zakresie postępu technicznego, technologii, stosowania norm i receptur.

§ 12. 1. Zjednoczenie tworzy się w trybie obowiązujących przepisów o przedsiębiorstwach państwowych, za zgodą Przewodniczącego Komitetu Drobnej Wytwórczości.

2. Zjednoczenie działa na podstawie statutu nadanego przez prezydium wojewódzkiej rady narodowej, opartego na statucie ramowym ustalonym przez Przewodniczącego Komitetu Drobnej Wytwórczości.

3. W statucie należy wymienić nazwę i siedzibę zjednoczenia, przedsiębiorstwa należące do zjednoczenia, teren działania zjednoczenia oraz określić cel i zasady działania zjednoczenia, a w miarę potrzeby także inne dane.

4. Strukturę organizacyjną zjednoczenia ustala prezydium wojewódzkiej rady narodowej na podstawie ramowych wytycznych, które wyda Przewodniczący Komitetu Drobnej Wytwórczości.

5. Nadzór nad zjednoczeniem sprawuje prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

§ 13. 1. Na czele zjednoczenia stoi dyrektor, który kieruje całokształtem działalności zjednoczenia i jest za nią odpowiedzialny.

2. Dyrektora zjednoczenia, jego zastępców i głównego księgowego powołuje prezydium wojewódzkiej rady narodowej w trybie obowiązujących przepisów.

§ 14. 1. Przy zjednoczeniu działa kolegium.

2. W skład kolegium wchodzi: dyrektor zjednoczenia jako przewodniczący, zastępcy dyrektora zjednoczenia oraz dyrektorzy przedsiębiorstw objętych zjednoczeniem.

3. Do zakresu działania kolegium należy rozpatrywanie i opiniowanie podstawowych problemów zjednoczenia i przedsiębiorstw.

4. W sprawach przedsięwzięć organizowanych przez zjednoczenie, a finansowanych przez przedsiębiorstwa, uchwały kolegium mają moc obowiązującą.

5. W zjednoczeniach wielobranżowych kolegium może wyłonić zespoły branżowe do rozpatrywania spraw związanych z działalnością przedsiębiorstw poszczególnych branż. W skład zespołów obok członków kolegiów mogą być powoływani fachowcy z głosem doradczym.

6. Szczegółowy zakres działania kolegium określa statut zjednoczenia.

7. Tryb pracy kolegium określa uchwalony przez nie regulamin.

§ 15. 1. Koszty utrzymania zjednoczenia pokrywane są z wpłat przedsiębiorstw w wysokości określonej przez prezydium wojewódzkiej rady narodowej. Wpłaty przedsiębiorstw obciążają ich koszty własne.

2. Zasady ustalania wpłat oraz sporządzania preliminarza wpływów i wydatków zjednoczeń ustali Minister Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Drobnej Wytwórczości.

3. Preliminarz wpływów i wydatków zatwierdza prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

§ 16. W zakresie odpowiedzialności i reprezentowania zjednoczenia stosuje się przepisy o przedsiębiorstwach państwowych.

Rozdział 3.

Przepisy końcowe.

§ 17. 1. Przedsiębiorstwa tej samej branży z terenu całego kraju mogą w celu wzajemnej koordynacji poczynań gospodarczych, a zwłaszcza w dziedzinie programów produkcyjnych i zbytu, tworzyć stałe komisje branżowe.

2. Przewodniczący Komitetu Drobnej Wytwórczości określi zasady organizowania komisji branżowych, o których mowa w ust. 1, z tym że utworzenie ich nie może być połączone z powołaniem aparatu administracyjnego.

§ 18. Upoważnia się prezydium wojewódzkich rad narodowych do powzięcia uchwał o utworzeniu wydziałów przemysłu w prezydiach tych rad, bez zastosowania terminu wynikającego z przepisu § 13 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 1958 r. w sprawie zasad tworzenia wydziałów przez prezydium rad narodowych (Dz. U. Nr 25, poz. 103).

§ 19. 1. Przepisy niniejszej uchwały odnoszą się odpowiednio do organizacji młynów gospodarczych.

2. W uchwale nr 345 Rady Ministrów z dnia 12 września 1958 r. w sprawie organizacji przemysłu zbożowo-młynarskiego wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 8 ust. 1 skreśla się,
- 2) w § 10 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Funkcje administracji przemysłowej w sprawach młynów gospodarczych oraz koordynacji działalności młynów prowadzonych przez jednostki niepaństwowe z działalnością państwowych młynów gospodarczych należą do organów administracji przemysłowej. Nadzór i kontrola działalności państwowych młynów gospodarczych wykonywana będzie zgodnie z zasadami uchwały nr 510 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 1958 r. w sprawie organizacji państwowego przemysłu terenowego (Monitor Polski z 1959 r. Nr 3, poz. 9)“.

§ 20. Uchwała niniejsza nie dotyczy organizacji państwowego przemysłu terenowego materiałów budowlanych oraz przemysłu gastronomicznego i piekarniczego.

§ 21. Z dniem wejścia w życie uchwały tracą moc:

- 1) uchwała nr 76 Prezydium Rządu z dnia 3 lutego 1951 r. w sprawie organizacji państwowego przemysłu terenowego (Monitor Polski Nr 13, poz. 181),
- 2) uchwała nr 463 Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 1955 r. w sprawie organizacji i zakresu działania organów prezydiów rad narodowych w dziedzinie przemysłu (Monitor Polski Nr 69, poz. 873).

§ 22. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz